VEDLEGG

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Statsråden

Kommunal- og forvaltningskomiteen i Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026OSLO

Deres ref	Vår ref	Dato
	26/1780-5	1. oktober 2026

Svar på representantforslag 8:275 S (2025-2026) fra stortingsrepresentantene Erlend Wiborg, Rune Midtun, Helge André Njåstad og Bjørn Larsen om en tydelig og forpliktende integreringskontrakt

Jeg viser til brev fra kommunal- og forvaltningskomiteen 13. mai 2026 med anmodning om min vurdering av representantforslag fra stortingsrepresentantene Erlend Wiborg, Rune Midtun, Helge André Njåstad og Bjørn Larsen, om innføring av en tydelig forpliktende integreringskontrakt for ikke-vestlige flyktninger, asylsøkere og familiegjenforente

Jeg deler forslagsstillernes mål om å styrke integreringen av personer som skal bygge sin framtid i Norge. Det er viktig at nyankomne får kunnskap om norske lover, rettigheter og plikter, og at det stilles tydelige forventninger til deltakelse i arbeid, utdanning og samfunnsliv. Grunnleggende prinsipper som demokrati, likestilling, barns rettigheter, frihet fra vold og tvang og respekt for rettsstaten er sentrale forutsetninger for deltakelse i det norske samfunnet. Innføringen av integreringserklæringen er nettopp begrunnet i et ønske om å tydeliggjøre rettigheter, plikter og forventninger og understøtte den enkeltes integreringsprosess.

Stortinget har gjennom behandlingen av Prop. 70 L (2025-2026) vedtatt innføring av en integreringserklæring som skal signeres av deltakere i introduksjonsprogrammet. Integreringserklæringen skal tydeliggjøre rettigheter, plikter og forventninger i integreringsprosessen. Jeg vil i den forbindelse peke på at flere av forholdene som omtales i representantforslaget allerede er en del av den vedtatte integreringserklæringen.

Erklæringen fastslår blant annet at den enkelte skal:

- følge opp mål og aktiviteter i integreringsplanen,
- delta aktivt i opplæring i norsk og samfunnskunnskap,
- arbeide for å bli økonomisk selvstendig gjennom arbeid eller utdanning,
- respektere norske lover,
- anerkjenne prinsipper om likestilling og ikke-diskriminering,
- respektere den enkeltes frihet og selvbestemmelse,
- forstå at trusler, tvang, vold og overgrep er forbudt,
- ivareta foreldreansvar og barns rettigheter, herunder beskyttelse mot vold og skadelig atferd.

Integreringserklæringen kan leses i sin helhet på regjeringens nettsider. Det tas sikte på at erklæringen trer i kraft fra 1. januar 2027.

Jeg viser videre til Stortingets behandling av Prop. 70 L (2025-2026) og de vedtatte anmodningsvedtakene 816, 817 og 818. Gjennom disse vedtakene har Stortinget allerede bedt regjeringen komme tilbake med vurderinger av:

- en bredere målgruppe for integreringserklæringen etter modell av den danske oppholds- og selvforsørgelseserklæringen (vedtak 816),
- ulike former for sanksjoner ved brudd på integreringserklæringen, og hvordan dette eventuelt kan sees i sammenheng med rettigheter knyttet til permanent oppholdstillatelse og statsborgerskap (vedtak 817), og
- konsekvenser ved manglende oppfyllelse av integreringsforpliktelser, inkludert økonomiske sanksjoner og betydning for oppholdstillatelse i grove tilfeller (vedtak 818).

Regjeringen vil følge opp disse vedtakene og komme tilbake til Stortinget med de vurderingene som er etterspurt.

Nærmere om de enkelte forslagene
Forslag 1*: Obligatorisk integreringskontrakt for alle ikke-vestlige flyktninger, asylsøkere og familiegjenforente.*

Integreringserklæringen skal signeres av deltakere i introduksjonsprogrammet, som i hovedsak er nyankomne flyktninger og deres eventuelle ektefeller eller samboere, jf. lov 12. juni 2026 nr. 23 om endringer i integreringsloven (integreringserklæringen). I tråd med anmodningsvedtak nr. 816 vil regjeringen vurdere om en bredere målgruppe skal undertegne integreringserklæringen etter modell fra den danske oppholds- og selvforsørgelseserklæringen. Vi vil komme tilbake til Stortinget angående målgruppen.

Forslaget avgrenser målgruppen til ikke-vestlige flyktninger, asylsøkere og familiegjenforente. Jeg mener det ikke bør innføres ordninger som bygger på generelle skiller mellom vestlige og ikke-vestlige innvandrere. Dagens regelverk bygger i hovedsak på oppholdsgrunnlag, integreringsbehov og deltakelse i kvalifiseringstiltak, ikke på geografisk opprinnelse eller tilhørighet til bestemte landgrupper.

Forslaget innebærer derfor et brudd med hvordan dagens regelverk er bygget opp. Personer med samme oppholdsgrunnlag og samme rettigheter og plikter etter gjeldende lovverk vil kunne bli underlagt ulike regler avhengig av hvilken landgruppe de kommer fra. Jeg kan ikke se at forslagsstillerne har begrunnet hvorfor en slik avgrensning bør legges til grunn.

Jeg understreker samtidig at forbudet mot diskriminering etter EMK artikkel 14 og likestillings- og diskrimineringsloven § 6 kan være til hinder for en ordning som knytter særskilte plikter og rettsvirkninger til bestemte grupper av innvandrere på grunnlag av opprinnelse eller landbakgrunn.

Forslag 2*: Krav om å anerkjenne norske lover, demokratiske verdier og grunnleggende rettigheter som en del av integreringskontrakten.*

Integreringserklæringen skal inneholde punkter som gjelder anerkjennelsen av lover, regler og verdier. Sentrale rettigheter som likestilling, selvbestemmelse og forbud mot diskriminering, trusler, tvang og vold skal også beskrives i erklæringen. Personen som signerer, skal få informasjon om at brudd på norske lover kan føre til straff.

Regjeringen mener det er viktig at deltakere i introduksjonsprogrammet er kjent med disse verdiene. Formålet er både å sikre nødvendig informasjon og å tydeliggjøre hvilke krav som stilles til den enkelte, samt hvilket ansvar samfunnet pålegger hver og en av oss, jf. Prop. 70 L (2025-2026). Regjeringen mener at integreringserklæringen først og fremst bør gi en pedagogisk oversikt over de mest grunnleggende verdiene i Norge, samtidig som rettighetene og pliktene til den enkelte tydeliggjøres. Jeg mener at formuleringene i integreringserklæringen er godt egnet til å ivareta dette formålet.

Forslag 3*: Integreringskontrakten inneholder krav om kunnskaper om barneoppdragelse i tråd med norske normer, herunder forbud mot vold, tvang og negativ sosial kontroll.*

Jeg deler forslagsstillernes synspunkt om viktigheten av at barneoppdragelse skjer i samsvar med norsk lov. Jeg mener at integreringserklæringen vil samsvare godt med forslaget når det gjelder barneoppdragelse. I integreringserklæringen skal det fremgå tydelig hvilke grunnprinsipper barneoppdragelse etter norsk lov hviler på. Integreringserklæringen vil videre slå fast at foreldre eller omsorgspersoner har ansvar for å ta hensyn til barnets beste. Det vil påhvile den som signerer erklæringen en plikt til å beskytte barnet mot vold, overgrep og annen skadelig adferd.

Forslag 4*: Integreringskontrakten skal inneholde krav om aktiv deltakelse i arbeid eller utdanning som en del av integreringskontrakten.*

Integreringserklæringen skal inneholde en forventning om at den enkelte skal arbeide for å bli økonomisk selvstendig gjennom arbeid eller utdanning. Forslaget går imidlertid lenger ved å etablere en generell individuell forpliktelse til å skaffe seg arbeid eller utdanning.

Jeg mener det er grunn til å være varsom med å utforme slike absolutte krav. Muligheten til å komme i arbeid eller utdanning påvirkes av en rekke forhold som den enkelte ikke fullt ut kontrollerer, blant annet helsesituasjon, utdanningsbakgrunn, arbeidsmarkedet og konjunkturforhold. Integreringsregelverket bør derfor primært stille krav til aktiv deltakelse i kvalifiseringstiltak og egen innsats, ikke til et bestemt resultat som den enkelte ikke nødvendigvis kan garantere.

Integreringserklæringen vil stille tydelige krav til deltakelse med siktemål om å bli økonomisk selvstendig, uten å stille krav til et resultat som kan ligge utenfor den enkeltes kontroll. Jeg mener det er en hensiktsmessig linje.

***Forslag 5**: Innføring av konsekvenser ved brudd på integreringskontrakten, blant annet knyttet til ytelser, familiegjenforening, bosetting, opphold og statsborgerskap.*

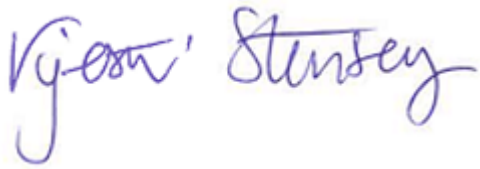
Integreringserklæringen skal signeres av deltakere i introduksjonsprogrammet, jf. Prop. 70 L (2025-2026). Manglende deltakelse kan medføre trekk i introduksjonsstønaden, jf. integreringsloven § 21. Dette vil fremgå tydelig av integreringserklæringen.

Spørsmålene som reises i forslaget, berører i stor grad de samme problemstillingene som skal vurderes ved oppfølgingen av anmodningsvedtak nr. 817 og 818. Regjeringen vil vurdere ulike sanksjoner ved brudd på integreringserklæringen, og hvordan dette eventuelt kan sees i sammenheng med rettigheter knyttet til permanent oppholdstillatelse og statsborgerskap. Dette følger av anmodningsvedtak nr. 817. Regjeringen vil samtidig vurdere konsekvenser ved manglende oppfyllelse av integreringsforpliktelser, inkludert økonomiske sanksjoner og betydning for oppholdstillatelse i grove tilfeller, i tråd med anmodningsvedtak nr. 818. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med vår vurdering på et senere tidspunkt.

***Forslag 6**: Avslag på opphold og retur for enhver ikke-vestlig innvandrer som ikke signerer integreringskontrakten.*

Jeg understreker at våre internasjonale forpliktelser vil sette grenser for ev. sanksjonering av manglende signatur på en integreringskontrakt, herunder kan retten til respekt for familieliv etter EMK art. 8 og Norges forpliktelser etter flyktningkonvensjonen og barnekonvensjonen være til hinder for avslag og retur på dette grunnlaget. Avslag på opphold og retur av personer som ellers fyller vilkårene for opphold i Norge må uansett stå i et rimelig forhold til de samfunnsmessige konsekvensene og samfunnets behov for reaksjoner. Integrering er viktig, men manglende signering av en integreringskontrakt kan skyldes en rekke forhold, og tilsier ikke i seg selv at utlendingen har manglende vilje til å oppfylle punktene i en integreringserklæring. Jeg mener for øvrig at spørsmål om eventuelle konsekvenser av manglende signering må vurderes i sammenheng med vurdering av manglende oppfyllelse av forpliktelser og ev. brudd på integreringserklæringen. Dette vil bli vurdert i oppfølgingen av anmodningsvedtak nr. 817 og nr. 818. Det vises til svar på forslag 5.

Med hilsen

Kjersti Stenseng

Adresseliste

Kjersti Stenseng